

BELGELERLE ADIM ADIM ESKİ KONYA - 23-

ŞERAFEDDİN CAMİİ ÇEVRESİNDEN ALÂEDDİN TEPESİ'NE KADAR, ALÂEDDİN CADDESİ'NİN GÜNEYİNDEKİ BÖLGEDE TARİHİ YAPILAR VE MEDRESELER

M. Ali UZ - Muhammed DOĞAN

Süleymaniye / Tavaslı Osman Efendi Medresesi

Bugün de Alâeddin Caddesi'nin güneyin-
de yer alan medreseler üzerinde durmaya
devam ediyoruz.

Süleymaniye Medresesi, Karatay ilçesi, Şems Mahallesi'nde, bugünkü Özel İdare Binası'nın, eski Konya Bedesteni'nin batısındadır. Süleymaniye Medresesi ile Sami Paşa Medresesi (Paşa Dairesi) doğu-batı istikametinde yan yanadır. Bugünkü duruma göre medresenin doğusunda

Guillaume Berggren tarafından 1895 yılında bölgenin çekilen fotoğrafı. Ön planda solda Kazanlı Medresesi, Selçuk Camii ve İmaret. Sağdaki büyük kırma çatılı bina Rehber-i Hürriyet İlkokulu. Sağ köşede kubbeli yapı Nalinci Baba Mescidi. Arka planda solda Ali Efendi Muallimhanesi, Şerafettin Camii, Konya Bedesteni, Mevlana Dergâhı, Selimiye Camii. Ortadaki büyük bina Hükümet Konağı, önündeki yapı Ulvi Sultan Türbe ve Mescidi. Arka sağ köşede Aziziye, Hoca Hasan ve Kapı Camiileri.

Şeyhzade Ahmet Ziya Efendi

Özel İdare Binası, güneyinde Alâeddin Caddesi, kuzeyinde Şerafeddin Caddesi, batısında ise Eubekir Sami Paşa Medresesi (Paşa Dairesi, sonradan İslah-ı Medâris) bulunmaktadır. Şimdi her iki medresenin yerinde Merkez Bankası Binası yer almaktadır. Medresenin doğu tarafında çok az bir bölümü Sanat Mektebi yapılırken okul bahçesine dahil edilmiştir.

Önceleri Süleymaniye Medresesi olarak anılan medrese, Tavaslı Osman Efendi'nin burada müderrisliğinden sonra medrese halk arasında, Tavaslı Hoca Medresesi olarak anılmaya başlamıştır.

Süleymaniye Medresesi, Ayanbeylerden Memiş Paşa'nın oğlu Süleyman Bey tarafından yaptırılmıştır. Caner Arabacı, çeşme kitabesindeki tarihten hareketle medresenin 1842 yılında yapılmış olabileceği ifade ederken, Mehmet Önder, Süleyman Bey'in vefat yılını 1834 olarak verir. Buna göre medrese

1842 yılından önce yapılmıştır veya Süleyman Bey'in vefat tarihi verilen tarihlerden çok sonradır. Medresenin vakfiyesi, 13 Recep 1272/ 20 Mart 1856 tarihinde İstanbul'da tanzim edildiğine göre, bu tarihte Süleyman Bey sağ olmalıdır⁽¹⁾.

Süleyman Bey bir olay, muhtemelen Konya Defterdarı'nın öldürülmesi olayı⁽²⁾ dolayısıyla Üsküdar'da Sinan Paşa Mahallesi'nde mecburi ikamete tabi tutulmuş ve orada vefat etmiştir.

Medrese yirmi oda ve bir dershaneden ibarettir. Çeşme, medresenin girişindedir. Oldukça geniş bir alan üzerine kurulan medresenin mescidi ise medresenin kuzeyinde bulunmaktadır. Bir tarife göre Süleymaniye Mescidi ile Kadızade Medresesi karşı karşıyadır. (Bk. Kadızade Medresesi)

Medresenin ilk müderrisi ve mütevellisi İsmail Efendi'dir. Onun vefatından sonra da oğlu Mehmet Efendi medresenin müderrisliğinde bulunur. Baba oğul bu iki müderris hakkında fazla bilgi mevcut değildir.

Medresenin en meşhur müderrisi Tavaslı Osman Efendi'dir. (1832-1916) 1299/1882 yılı Salnamesi'ne göre Tavaslı Osman Efendi 54 talebesine Celâl, İbn-i Melik ve Mülteka okutur. Bir yıl sonra medresenin müderrisi Abdülkadir Efendi'dir. 40 talebesine Tasavvurat ve Dürri'n-Naci okutur. Abdülkadir Efendi'nin medresede müderrisliği muhtemelen asaleten değil, niyabetendir. 1317 / 1884 yılında yine Tavaslı Osman Efendi'nin 55 talebesine Celal,

(1) Arabacı, s. 381-382.

(2) Es, Selçuk, Konya Ansiklopedisi.

İbn-i Melik, Tasavvurat ve Dürer okuttuğu görülmektedir. Bundan sonra da Osman Efendi'nin müderrisliği devam eder. Ve medrese de, Tavaslı Osman Efendi Medresesi olarak anılır.

Osman Efendi Denizli'nin Tavas ilçesindendir. Mehmet Cafer adında bir zâtın oğludur. Konya'nın ilim hayatında önemli bir yeri vardır. Tavaslı Osman Efendi, 1916 yılında vefat eder.

1901 ve 1903 yıllarında medresenin müderrisi Hacı Emin Efendi adında bir zattır. Müderris Emin Efendi hakkında da fazla bilgi bulunmamaktadır. Bu Mehmet Emin Efendi, Şakir Oba'nın babası Mehmet Emin Efendi midir bilinmemektedir. Medresenin 1916 yılından sonra faaliyetine devam edip etmediği de kesin olarak bilinmemektedir.

Halen medrese üzerinde Merkez Bankası binası bulunmaktadır.

Sami Paşa Medresesi/Paşa Dairesi/İslah-ı Medâris

Sami Paşa Medresesi, yukarıda bahsettiğimiz Süleymaniye Medresesi'nin batısında, günümüzde ise kısmen Merkez Bankası'nın batı bölümü ile kısmen bugünkü bahçe üzerinde yer almaktadır. Medresenin güney tarafında bulunan odaları Alâeddin Caddesi açılırken yol altında kalmıştır.

Tapu kayıtlarından da anlaşıldığına göre medresenin kuzey tarafında müderris evi bulunmaktadır. Ev, iki katlı ve avlulu olup, tam teşkilatlıdır. Medresenin evinde medresenin müderrisleri oturur. Müderris evinden medreseye bir geçiş vardır. Müderris evinin yerinde günümüzde vergi dairesi bulunmaktadır.

**Şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi
(1869-1954)**

tadır. Medrese ilk zamanlarında daha çok Paşa Dairesi adıyla anılmıştır. Medresenin güneyinde eski Tramvay, bugünkü Alâeddin Caddesi bulunmaktadır. Dolayısıyla medrese, İplikçi Camii'nin kuzey tarafındadır.

Bugünkü Merkez Bankası'nın batısında bulunan bahçenin yanındaki yol eskiden çıkmaz sokaktır. Alâeddin Caddesi'ne açık olan sokağın kuzey ucu, kapalıdır ve bu bölümde Ekmekçi Ethem Usta'nın evi bulunmaktadır.

Medrese 1845 yılında Konya valiliğine tayin edilen Ebubekir Sami Paşa tarafından 1846 yılında yaptırılmıştır. Medrese para vakfı ile de desteklenmiştir. Medrese 14 oda, bir dersane ve bir mescitten ibarettir.

Sami Paşa Konya'daki görevi sırasında başarılı bulunmadığından bir süre sonra azledilerek emekliye sevk edilir. Medrese bu arada yaptırılmıştır. Sami Paşa'nın daha sonra

Zeynel Abidin Efendi

azil kararı iptal edilerek Kastamonu ve Selanik valiliklerine atanır.

Nakşi tarikatına mensup olan Sami Paşa, medresenin inşasında hiçbir fedakârlıktan kaçınmamıştır. Mescit, medrese ile birlikte yapılmıştır. Hitabet görevine yıllık 250 kuruşla vazifeli olarak Seyit Mehmet Efendi tayin edilir. Mehmet Efendi'nin vefatından sonra göreve oğlu Ali Efendi devam eder. Ebubekir Sami Paşa'nın vefatı ile ilgili olarak farklı tarihler verilmişse de onun vefat tarihi 1849 yılıdır.

Bekir Sami Paşa Medresesi Dönemi

Medresenin ilk müderrisi ve şeyhi Hacı Mehmet Himmet Efendi'dir. Onun müderrisliği vefat ettiği 1862 yılına kadar devam eder. Hacı Himmet Efendi, âlim, ahlaklı ve tasavvufa aşina bir insandır. Hacı Himmet Efendi'nin vefatından sonra, medresenin müderrisliğine Memiş Efendi'nin oğlu Şeyh Muhammed Bahaüddin Efendi getirilir. Bahaüddin Efendi, 35 yıldan fazla medresenin müderrisliğinde ve şeyhliğinde bulunur. Medresenin evinde oturur. Döne-

minde pek çok talebe yetiştirir. Medresede, medrese dersleri yanında tasavvuf dersleri de verilir. Medresede tekke ve medrese görevi birlikte yürütülür.

Bahaüddin Efendi, 1293/1876 yılında 35 talebesine Tefsir-i Kadı Beyzavî ve Şerhi Akaid, 1294/1877 yılında yine aynı sayıda talebesine Şerh-i Akaid ve Kudûrî, ertesi yıl yine aynı sayıda talebesine aynı dersleri, okutur. 1299/1882 yılında talebe sayısı 45'e yükselir ve o yıl da Dürrü'l-Muhtar ve Dürrü'n-Naci okutur. 1300/1883 yılında otuz, ertesi yıl da yine aynı sayıda talebesine aynı dersleri okutur.

Muhammed Bahaüddin Efendi 1906 yılında vefat eder. Hacıfettah Kabristanı'nda toprağa verilir. Muhammed Bahaüddin Efendi'den sonra küçük kardeşi Hasan Kudsi Efendi medresenin müderrisidir.

İslâh-ı Medâris-i İslamiye Dönemi

18. yüzyılın sonlarına doğru, zamanın gazete ve dergilerinde medreselerin ıslahı ile ilgili yazılar sıkça görülmeye başlanır. Artık medreselerde modern bir eğitimin başlatılması zaruret haline gelmiştir. Muhammed Bahaüddin Efendi de medreselerin modernleştirilmesi, medreselerde medrese dersleri yanında fen dersleri ve batı dillerinin de okutulmasından yanadır.

Muhammed Bahaüddin Efendi, çocukları Zeynelabidin, Rifat ve Ahmet Ziya Efendilere Konya'da böyle bir medrese kurulması tavsiyesinde bulunur. İslah-ı Medâris-i İslamiye, kısaca İslah, II. Meşrutiyet'in verdiği hürriyet havası içerisinde, 1909 yılında "İslâh-ı Medâris-i İslâmiye Cemiyeti Hayriye"si tarafından Sami Paşa Medresesi üzerine kurulur. Önce

yeni medresenin nizamnamesi hazırlanır. Medresenin eski odaları yıkılarak yerine iki katlı modern medrese binası inşa edilir. Yeni medresenin zengin bir kütüphanesi, konferans salonları, güzel bir bahçesi ve şadırvanı vardır. Medresenin kuruluşunda Konya'nın ileri gelenleri yanında, ülkenin her tarafından pek çok aydın yardımda bulunur. Medresede, medrese dersleri yanında fen ilimleri ve batı dilleri de okutulur. Talebelerine kısa sürede Arapça öğretilir.

Medresenin kuruluşu İstanbul'da da takdirle karşılanır. Zamanın şeyhülislamı Mustafa Sabri Efendi, oğlu İbrahim Efendi'yi bu medresede okumak için Konya'ya gönderir. Medrese kısa sürede üst seviyede eğitim vererek üniversite kimliğine bürünür ve talebelerinden de hiçbir ücret alınmaz. Faaliyette bulunduğu dönemde, ileride Konya ilim ve irfanına hizmet edecek pek çok insan yetiştirir.

Zeynelabidin, Rifat ve Ahmet Ziya Efendiler yanında Hacı Veyis Efendi, oğulları Hacıveyiszade Mustafa Efendi ile İbrahim Efendi ve Fahri (Kulu) Hoca medresenin müderrisleri arasındadır. Hoca halkası sonra daha da genişler. Ömer Lütfi Efendi, Arapça hocası olarak Ezher'den getirilir. Bozkırlı Abdullah Fevzi Efendi, Kadirşeyhzade Ali Sami Efendi, Ağrılı Tevfik Efendi ve İbrahim Hakkı Konyalı medresenin diğer hocalarıdır. Rifat Efendi medresenin müdürüdür. Müderris evinde oturur, her sabah evinden medreseye geçerek talebeleri sabah namazına kaldırır. Sabah ezanını şeyhülislam Mustafa Sabri Efendi'nin oğlu İbrahim Efendi okur.

İslah-ı Medaris'in 1914'de elli

üç talebesi vardır. Kısır siyasi çekişmeler medresenin sonunu getirir. Medrese, İttihat ve Terakki ile Hürriyet İtilâf fırkalarının amansız mücadelesi arasında, 1917 yılının Eylül ayında kapatılır. Bu arada medresenin zengin kütüphanesi yağma edilir. Büyük ümitlerle kurulan bu ilim yuvası bir anda dağılır.

Saatçi Osman Efendi, Hattat Ahmet Ferit, Rifat Efendi'nin oğlu Hacı Ahmet Erenmemiş, Çimilizada Hakkı Efendi, Ahmet Muhtar Efendi, Hacı Ali Efendi, Hacı Tahir (Elliiki) Efendi, Kalleci'nin Osman Efendi, Hafız Zekai (Sarsılmaz), Molla Mehmet Efendi ve Çekirdekçi'nin Ali Efendi İslah-ı Medaris'de yetişen isimlerden bir kaçıdır. Hacı Veyiszade Mustafa Efendi başta olmak üzere, bu isimlerden bazıları 1951 yılında açılan Konya İmam-Hatip Okulu'nda hocalık yaptılar.

Rifat Efendi 6-7 Ekim 1920 tarihinde Delibaşı İsyanı sonunda idam edilmiş, Zeynelabidin ve Ahmet Ziya Efendiler de aynı yıl yurt dışına çıkmışlar böylece bir aile üç önemli ferdi üç yıl içerisinde yok olmuştur. • *Devam edecek*

KAYNAKLAR

- ARABACI, Caner, "İslah-ı Medâris-i İslâmiye Medresesi", Konya Ansiklopedisi, C. 4, 2012, s. 303-304.
ARABACI, Caner, Konya Medreseleri, 1998, s. 379-380, 477-483.
ERDOĞAN, Abdülkadir, "Ebubekir Sami Paşa", Konya Dergisi, S. 118.
ES, Selçuk, Konya Ansiklopedisi.
Karatay İlçesi Tapu Kadastro Arşivi.
KVS, 1876-1878, 1882-1883.
ÖNDER, Mehmet, Konya Maarifi Tarihi, Konya 1952, s. 46-47.
UZ, M. Ali, Baha Veled'den Günümüze Konya Âlimleri ve Velileri, Konya 2004, s. 327.
YÖRÜK, Doğan, "Ebubekir Sami Paşa", Konya Ansiklopedisi, C.3, 2012, s. 154.

ÇARŞI EKMEĞİ

N ereden de geliverdi aklıma şu şiir kitabı gecenin bu ilerlemiş saatinde bilmem. Oysa aç da değildim. Hem konumuz ekmek iken Arabistan'ın ne işi vardı benim satırlarımda? Söze ev ekmeğinden girecektim ve 'dünyanın en lezzetli ekmeği' diyecektim ama araya Turgut Uyar giriverdi. Hani şu Senfoni şiirine bayıldığım şair... Bir zamanlar Konya'mızda askerî okulda okuyan öğrenci Turgut Uyar... Onun, döneminde ses getiren şiir kitaplarından birinin adının *Dünyanın En Güzel Arabistanı* olduğunu söylemekte geç kaldım galiba.

Evet, dünyanın en lezzetli ekmekleri, evlerimizde analarımızın ateşle boğuşarak pişirdikleri o tandır ekmekleri... Hemen hemen her hafta tandırımız yakılır, içi iyice ısınınca da duvarlarına ekmek biçimi verilmiş hamurlar yapıştırılırdı. İşte bizler, hiç biri biçim olarak birbirine benzemeyen bu onlarca ekmeği bir hafta boyunca yer, tüketir, yenilerinin pişirileceği günü beklerdir.

Sözümüz yarım kalmışa benziyor; nereden de çıktı bu Arabistan adı? Oysa ben diyecektim ki *dünyanın en güzel ekmeği tandır ekmeğidir*, tadına doyum olmaz... Ancak diyebilirdim. Hatta daha da ileri gidip şöyle diyecektim. O ekmeğin bir köşesinden koparacağınız birkaç lokma-lık bir parça ile tel dolabından alacağınız bir parça küflü peynir (nâmidîğەر *pînir*); nasıl da giderdi aç karnımıza... Gerçi ekmeğin 'en güzeli' olmaz, hatta en lezzetli de olmaz; bütün ekmekler güzeldir, bütün ek-

mekler lezzetlidir. Nân-ı azizdir çünkü o... Tuz ile birlikte hakkı ödenemeyenlerdendir o...

Tandır elbette has Konyalılar bileceklerdir, nasıl bilmesinler ki... Sık sık yemeseler bile bir tandır kebablarının olduğunu elbette hatırlayacaklardır. Ancak kebabın tandır ile ekmeğin tandır aynı mıdır, o ayrı bir sorudur. O ekmek tandırının yapılması ve uygun bir yere getirilip yerleştirilmesi bile başlı başına bir ustalık isterdi. Ben, tandır yapan nice ustanın maharet ve marifetlerini gösterdikleri tandır yapımını hatırlarım.

Eh, bugün yapılan/pişirilen ekmek bir hafta boyunca yenilip duracak... Olacak şey mi? Biz, günümüzün ekmeğini ertesi gün bile yemiyor, tazesini almıyor muyuz! Vallahi ben o *nânkûr*lerden değilim. Bir de buzdolaplarında saklanan ekmeklerimiz var, unutmayalım.

Geçenlerde ekmek almak için bir yere girdim. Adına dükkân mı diyeceğiz, fırın mı, bilemiyorum. Hani şu şehrimizde sayıları gittikçe artan, arabalarla gidilip çeşit çeşit ekmeklerin alındığı yerlerden biri... Ödeme sırasında tutarın aletle belirlendiği bir tür ekmek AVM'si. Ne de çok ekmek türü varmış meğerse. İnsan şaşırıp kalıyor. Oysa bizim tandırımızda sadece iki üç türü olurdu. Biri *bildiğimiz ekmeğ*... Öbürü tandırın duvarına iyice yapışmadığı için dipteki küle düşüveren ve adının da buradan alan *düşme*, bir de börek... Yeter de artar bile adam olana.

Çarşı fırınlarında pişirilen ek-

meklerin özel bir adı vardı: Çarşı ekmeği... Çeşidi önemli değil, yeter ki çarşı fırınlarından birinde pişirilmiş olsun. Aslında çeşidi de fazla değildi. Bir *somun* vardı, bir de *francala*... Bir üçüncüsünü hatırlamaya çalışıyorum. Pide olmalıydı o da... Günümüzün bunca çeşitli ekmekleri arasında hafızamız ne yapsın.

Somunu bölmek zordu da francalayı kolaylıkla yenilecek hâle getiriverirdik. Hele hele ucundan koparmak yok mu ya, müthiş bir keyif verirdi insana. Poşet devrinden önce bir torba dönemi, ondan önce de bir file dönemi vardı. Benim bakkaldan veya fırından ekmek taşıdığım yıllarda ise bu işi sepetler görürdü, yani ben sepet döneminin çocuğuyum. Bu sepetleri nasıl anlatsam ki... Belki güneysideki tatil beldelerinin ana yollarında modernlerini görürsünüz. Bu ekmek çeşitleri konusunda Bu çarşı ekmeklerinin konusu (çeşitleri) kafamı iyice karıştırdı. “Eh dedim, bu işi bir de ağabeyime sorayım.” dedim. O, ne de olsa 90 yıllık Konyalı. Sordum da... Ağabeyim Hasan Sakaoglu (d. 1923) şu bilgileri verdi:

“İnce uzun olanına ‘dil’ derdik. Kubbe gibi olanının adı ise ‘francala’ idi. Bir de yuvarlak olanı vardı ki onun adı da ‘somun’ idi.”

Durur muyum, soruyorum: “Daha daha?..”

“Bir de tava ekmeği vardı ama o her fırında pişirilmezdi, daha çok çarşıda tüketilirdi. Sabahları çarşılar da esnafın dükkânında kahvaltı için yediği ‘pide’yi de unutmayalım; ustalar onları tırnaklarıyla süslerlerdi.”

Merak bu ya, ekmek aldığım mahalle bakkalıma ve ona ekmek getiren servisciye sordum. Yaşları 40 ile 50 arasında idi. Bazı türlerin adlarında anlaşılmadı. Mesela ‘francala’ olarak söyledikleri ‘dil’ diye bildiğimiz ekmek çıktı.

Sepeti alıp da sokağa çıktım mı hemen başıma geçirirdim. Niye mi? Sepetin örgü aralıklarından dışarıya bakmanın çocukça bir keyfi vardı da ondan... O yıllarda bizim ünlü Çaybaşı Caddemiz değil, daha işlek olan Uluirnak Caddesi bile bomboştu. Bomboşluğu nasıl açıklaşam diye düşünürken aklıma güzel örnekler geliverdi. Mesela bir kamyon geliyor... Bizim hızımız onunkinden fazla olurdu. Hele bir de arızalanıp yolun ortasında kalakaldı mı... Amcalar ellerine aldıkları Z harfine benzeyen bir kolu öndeki bir deliğe yerleştirir, sonra da var güçleriyle çevirirlerdi. Böylece motor gürleyerek çalışmaya başlardı. Bir başka örnek ise bir kamyonu uzaktan gören at ve eşeklerin gözleri ve kulakları kapatılırdı ki gariban hayvanlar o korkunç sesi işitmesinler, o canavar görünümünü nesneyi görmesinler.

Yoksa ürkerler, arabayı bile devirirlerdi.

Benim bu sepet sefam bakkala veya fırına kadar sürerdi. Aldığım ekmekleri sepete kor, evin yolunu tutardım. Ama tuttuğum bir yer daha vardı. Francalanın ucu.. Oradan koparmak ve iki üç lokma hâlinde atıştırmak... Nerde şimdi o çocuklar, yollar, sepetler, vb.

Çarşı ekmeklerinin tadını hâlâ arıyorum. Benim yaşıtlarım günümüzün süslü ve şekilli ekmeklerini de seviyorlar ama, 'Nerde o eski bayramlar?' dercesine 'Nerde o eski ekmekler?' diyesimiz geliyor.

O yıllarda kepekli, çavdarlı, yulaflı, ne bileyim başka nelerdi, çeşit çeşit ekmekler yoktu. Kapısına dayanan savaşa girmemiş bir ülkenin insanları elbette bu nimetlere çoktan razı idiler. Yunanistan vatandaşlarının ağaç kabuklarını kemirdiği bir dönemde bizim bu ekmeklerimiz cennet taamı gibi geliyordu.

Ekmek çarşıdan gelirdi de yalnız gelmezdi. Özellikle evde çamaşır yıkandığı veya temizlik yapıldığı günlerde yanına bir arkadaşını takıp gelirdi. Ne miydi bu arkadaş? Helva.

Onun da bir seçimi yapıldı tabii... Çöğenlerin helvası tercih edilirdi. Bir de köpüklü helva mı vardı, ne? Bileniniz, duyanınız, bu yakınarda tadanınız var mı? Nereelerde satıldığını, sürekli müşterilerinin kimler olduğunu biliyor musunuz?

Turgut Uyar *Senfoni* şiirinin bir mısraında, 'Bir yağmur yağsa da, beraber ıslansak' diyordu. Bir, o 60 yıl öncesinin çarşı ekmeği olsa, yanında da Çöğenlerin helvası... Dostlarla birlikte yesek... Ne dersiniz, fazla mı hayalci olup çıkiverdim.

Artık çarşı ekmeği yok, sadece ekmek var. Ev ekmekleri yerini çarşı ekmeklerine bırakırken adını da değiştirdi. Günümüzde cami önlerinde, bazı köşe başlarında satılan bu ekmekler artık ev ekmeği diye anılıyor. Oysa eskiden ekmek dediniz mi aklımıza sadece o gelirdi.

Sofralarımızın süsü ev ekmeğini özlemiyor musunuz benim sevgili öğürlerim (yaşları birbirine yakın olanlar), evet, özlemiyor musunuz? Aslında özlediğiniz annenizdir, onunla birlikte onun ev ekmekleridir, biliyorum. (Afiyet olsun efendim.)

Aczimin Giryesi

Toprak ol...

Ârif isen aslına dön, toprak ol.
Taze fidanlarda yeşil yaprak ol.
Bulanık olma azgın seller gibi,
Mavi denizler misali berrak ol.

Ahmet Sevgi

KONYA BARO TARİHİ ARAŞTIRMALARI -3-
ASIRLIK KONYA BAROSU'NUN
İLK AVUKATLARINDAN
AV. RAŞİT DURANOĞLU
SEYDİŞEHİRİ SABİT ZÂDE AHMED RAŞİD
EFENDİ (1879 - 1963)

Serdar
CEYLAN

Konya Seydişehir'de 1302 yılında doğdu. Babası İbradı (Antalya) kökenli, Sabit Efendi zade Mustafa Efendi, annesi Raziye Hanım'dır. Karaman Valisi Kadı Abdurrahman Paşa (Ö. 27 Aralık 1808) biraderi Kadı Osman Paşa ailesindendir.

Küçük yaşta annesi vefat eden DURANOĞLU, öğrenim yıllarının büyük bir kısmını babaannesi (Seydişehirli Kadı Mehmet Emin Efendinin kızı) Emetullah Hanım'ın kardeşi, Defter-i Hakanî Nazırı, büyük dayısı Mahmut Esat Efendi'nin (1856-1918) yanında geçirdi.

Bu yıllarda büyük dayısı Mahmut Esat Efendi, Maliye Nezareti Müsteşarlığı, Defter-i Hakanî (Tapu ve Kadastro) Nazırlığı ve Adliye Nazır Vekilliği görevlerinde bulunmuştur. Hukukçuluğunun yanı sıra âlim ve yazar olan Mahmud Esad Efendi'nin Raşit Efendi üzerinde büyük etkisi olmuştur.

Raşit Efendi, 13 Haziran 1321 tarihinde Darüşşafaka İdadisi'nden, 1330 yılında İstanbul Darülfünunu Hukuk Fakültesi'nden mezun olmuş, Rusiye Kalemî'nde, İstanbul İthalat Gümrüğü'nde Muayene Kâtibi ve Ambar Memuru Refiki olarak 1332 yılına kadar görev yapmıştır.

Kafkas ve Filistin cephelerinde 1334 yılına kadar, zabıt namzedi, zabıt vekili, mülahım-ı sani, birinci mülahım ve ihtiyat süvari mülahımı olarak görev yapmış, 1 Mayıs 1334 tarihinde Şeria Grubu ve Üçüncü Süvari Fırkası Kumandanı Esad Paşa tarafından liyakatname ile ödüllendirilmiştir. Kırmızı Şeritli İstiklal Madalyası, ikinci rütbeden Almanya Demir Salıp Madalyası sahibidir.

15.01.1930 tarih ve 1751/2722 sayılı Avukatlık Ruhsatnamesi ve 1174 sicil numarası ile İstanbul Barosu'na kaydolarak, avukatlık mesleğine İstanbul'da başlamış, baro kaydını 1932 yılında Konya

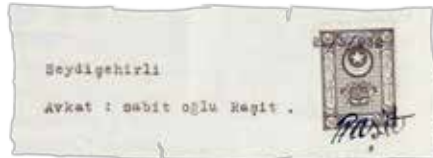

Seydişehirli Sabit Zâde Ahmed Raşid Efendi
(1879 - 1963)

Barosu'na nakletmiştir. 01.07.1931 tarihinden 30.11.1933 tarihine kadar Seydişehir'de çalışmıştır.

Av. Hulki KARAGÜLLE (1880-1963), Sabri HALICI (1887-1979) yakın arkadaşlarındandır. Seydişehir Belediyesi eski başkanlarından Nevzat Akbaş'ın kardeşi olan Av. Necip AKBAŞ (1923 (?) - 2012) avukatlık stajını DURANOĞLU'nun bürosunda yapmıştır. Vefatına kadar avukatlık mesleğini icra etmiştir.

1908 yılında "Seydişehirli Sabit Zâde Ahmed Raşid" adı ile **Mecmua-i Nevâdir-i Edebiye** (*Eskişehirli Mustafa İbn-i Şâhin ile birlikte, İkbâl-i Millet Matbaası, İstanbul, 1324, 32 sayfa*), "Ahmet Seydişehirli Raşit" adı ile 1909 yılında **Kalbi Sedalar** (*İkbâl-i Millet*

**Defter-i Hakanî Nazırı Mahmut Esat Efendi
(1857-1918)**

Matbaası, 1909, 30 sayfa) ve 1939 yılında **Yanan Gönül** adlı kitapları yayımlandı. (*Yeni Kitap Basımevi, Konya 1939, 16 sayfa*)

Öğretmen Hatice Fehime Hanım ile evlendi. Bu evliliğinden iki oğlu ve bir kızı oldu. Ertuğrul Duranoğlu, Özdemir Duranoğlu ve kızı Neriman Saryal Duranoğlu.

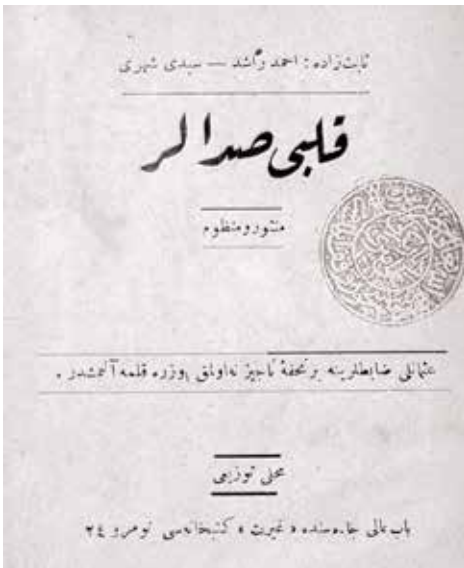
Büyük oğlu **Ertuğrul Duranoğlu** (1919 Seydişehir - 1986 Ankara), Konya Lisesi'nden mezun oldu. SSK'da çalışmaya başladı ve buradan daire şefi olarak

emekli oldu. Seydişehir'li Sebahat Naim ile evlendi. Bu evliliğinden kızı Filiz Duranoğlu Uluocak ve oğlu Cevdet Duranoğlu oldu. Cevdet Duranoğlu İstanbul Üniversitesi Gazetecilik Bölümü'nden mezun oldu. Mamak Belediye Başkan Yardımcılığı dahil çeşitli devlet kurumlarında görev aldı.

Küçük oğlu Özdemir Duranoğlu (15 Mart 1924, Seydişehir) Kuleli Askeri Lisesi ve Harbiye mezunudur. Kore gazisi emekli albay'dır. Ressam Gönül Duranoğlu ile evlidir. İlk evliliğinden üç, ikinci evliliğinden iki çocuğu dünyaya gelmiştir: Mine Duranoğlu, Nejat Duranoğlu, Dr. Metin Duranoğlu (Kuleli Askeri Lisesi ve İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi mezunu), Yücel Duranoğlu ve Çiğdem Duranoğlu.

Kızı **Neriman Saryal Duranoğlu** (1 Eylül 1929, Seydişehir), Ankara Üniversitesi Dil Tarih ve Coğrafya Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü'nden mezun olmuş, Milli Kütüphane'de bibliyograf, TED Ankara Kolejinde öğretmen, Teknik Eğitim Fakültesi ve Orta Doğu Teknik Üniversitesi'nde öğretim görevlisi olarak çalışmıştır. Makine Yüksek Mühendisi ve ODTÜ eski Rektörü Prof. Dr. Nuri SARYAL ile evlenmiş, iki kızı olmuştur. Makine Mühendisi Nilgün SARYAL ve Prof. Dr. Zümrüt Begüm Saryal ÖGEL.

Raşit DURANOĞLU, 12 Aralık

"Mecmua-i Nevâdir-i Edebiye" ve "Kalbi Sedalar" adlı eserlerinin ilk sayfaları.

Konya Barosu'nun 100. Kuruluş Yıldönümü, Konya Hukuk ve Baro Tarihi Sergisi'nde (sağdan) TBB Başkanı V. Ahsen Coşar, Raşit Duranoğlu'nun torunu Nilgün Saryal ve Av. Serdar Ceylan. (Haziran 2012)

1963 tarihinde Konya'da vefat etti ve Musalla Mezarlığı'na defnedildi.

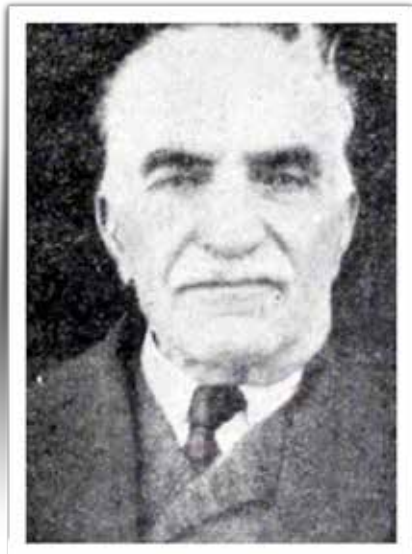
KAYNAKLAR:

İŞİK, Ali, "Cumhuriyet Döneminde Konya'da Edebiyat ve Temsilcileri", İpek yolu, Konya, XI/127-174, s. 135.

İŞİK, Ali, "Raşit Duranoğlu", Konya Ansiklopedisi, C. 3, s. 134.

İŞİK, İhsan, Resimli ve Örnekli Türkiye Edebiyatçıları ve Kültür Adamları Ansiklopedisi, Elvan Yayınları, Ankara 2006, C. 3, s.1104.

Konya Barosu Arşivi

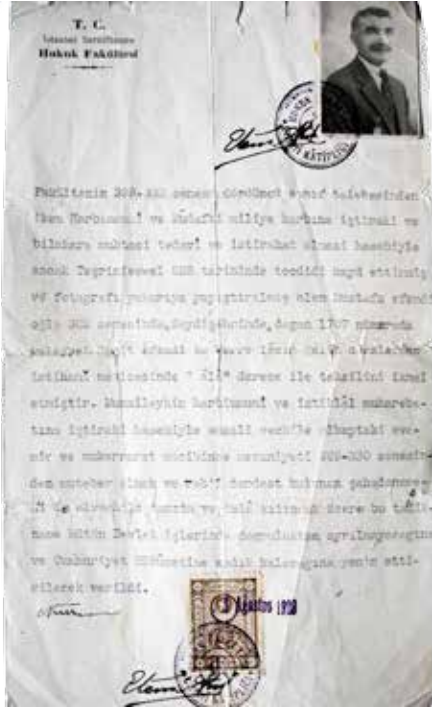

Av. Raşit Duranoğlu

Neriman Duranoğlu Saryal ile 12.02.2012 Tarihli Görüşme.

Türk Dünyası Edebiyatçıları Ansiklopedisi, Atatürk Kültür Merkezi Başkanlığı Yayınları, Ankara 2003, C. 3, s. 210.

VELİBEYOĞLU, Veli Recai, Örneklerle Basılı Bütün Şiir Kitapları Antolojisi, Bilmen Basımevi, 1975, C.1.

İstanbul Darülfünun-u Hukuk Fakültesi diploması.

KİTAPLAR ARASINDA

...

Yoğun çalışmalarımız, derslerimiz arasında satın aldığımız, dostlarımızın gönderdiği kitapları okurum. Bunlar içinde tarihi romanların yanı sıra kültür tarihi, seyahatname kitapları da bulunmaktadır. Kitaplar temel bilgi kaynaklarımızdır. Sizlere son günlerde okuduğum, incelediğim kitaplardan birkaçını tanıtmak istiyorum. İlk kitabımız 'Meram Anılarda Kalmasın'.

...

Saime Yardımcı, Meram Anılarda Kalmasın

Konya, 2012, 32 sayfa metin,
210 sayfa resim, büyük boy.

Saime Yardımcı Hanımefendi son yıllarda Konya üzerine çok güzel kitaplar yayınlıyor. **Bir Asırlık Çınar**'da, Konya'nın köklü aileleri ve kendi ailesinin tarihini anlattı. Şimdi de dünyanın en güzel tabiat parçalarından birisi olan Meram Bağları'nı, Meram yaşantısını, bağ evlerini, bağda kullanılan mutfak eşyaları, ocaklar, tandır, pekmez kaynatma, kayısı kurusu, pestil, kurular, Meram'ın doğası, meyve bahçesi, Meram'ın sebzeleri, Meram'ın çiçekleri, Meram'ın hayvanları, eski Meram'dan görüntüler, lügatçe, kaynakça, yaşayan kaynak kişiler bölümlerinden oluşan çalışmasını yayınladı.

Evliya Çelebi Meram Bağları'nın güzelliklerini şöyle anlatıyor:

"Meram mesire yeri: bu İrem Bağları ve Cennet bahçelerine benzeyen bu güzel yeri nice bin şairler sultanı övgüler dizip anlatmışlardır, ama Tanrı bilir denizde katre (damla) ve güneşte zerre övememişlerdir. İnsaflı olan ülkeler görmüş dünya gezginleri "Cihanda benzerini görmedik" derler.

Gerçekten de bu hakir Konya gezisine gelinceye kadar yirmi sene seyahatimiz olup böyle bir bahçe ve böyle güzel bir yeşillik görmedim. Budin serhaddinde İrem Bağ'ına benzeyen Peçoy Şehri'nin kale ardında Baruthane Mesireyeri, Kırım Adası'nda Sudak Bağ, İstanbul'da Osmanoğulları'nın yüz yetmiş Gülistan Bahçeleri, Malatya'nın Aspozusu, Tebriz'de Şah Cihan Bağ ve bu Konya Meram Mesireyeri'nin yanında o övgüler yazılan mesire yerleri küçük bir çimenlik değildir.

Sözün kısası, Hazret-i Sultanu'l-ulema'nın, Celaleddin-i Rumi Hazretleri'nin, yetmiş yedi tabaka büyük evliyaların nazarı değmiş bir evliya nazargahıdır.

Toplam dokuz bin adet bağ ve bahçedir. Buraların yabancısı bir kimse bu Meram Bağ'ına girse kaybolur. Çeşit çeşit güzel sesli kuşların abenklili ve hoş ötüşlerinden insan yeniden can bulur. Özellikle şakrak bülbülün binlerce nameleri yeniden hayat verir. Konya halkı çoluk çocuklarıyla sekiz ay bu Meram Bağ'ında sakin olup zevk u sefa edip felekten kam alırlar. Nice bin bağ evleri, kulübeleri, camileri, mescit, musalla, han, hamam ve çarşı-pazar var ki Konya şehrine gelmeye muhtaç değillerdir⁽¹⁾.

(1) Kahraman, S.A., Evliya Çelebi Seyahatnamesi, Cilt: 3, İstanbul, Yapı Kredi Yayınları, 2006.

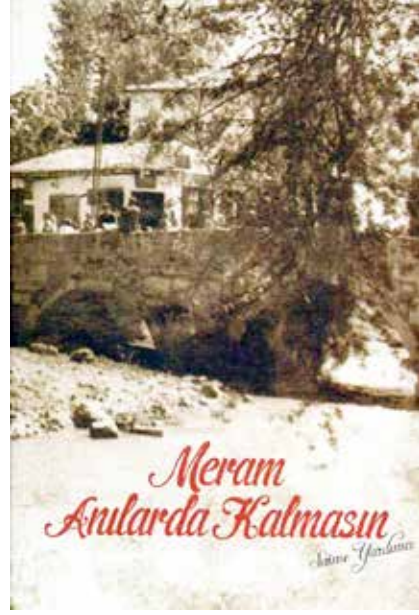
Saime Hanım'ın bağ evinin tarihi 1880 yılına Kadı Akif Ağazade ile başlıyor. O tarihten günümüze kadar bağ evinin tarihi anlatıyor.

Bağda Gündelik Hayat, bağ evinin mimarisi, bölümleri tanıtılıyor. Bağ evleri şehir evlerinin aynı bölümlerini kapsıyor. Çok güzel detay fotoğraflara yer verilmiştir. Tandır, tek dolap, pestil kuruları, turşu kavanozları, yayık, bağlar, kuzular, meşe palamutu, gazel suyu, gündelik işlere ait görüntüler.

Meram'da Yaşam şu alt başlıklara sahiptir: su, çamaşır, çöp ulaşım, ev döşemesi yataklar, yemek öğünleri, sofrada, ağaç dikme, hafta sonu misafiri, kahve ikramı, yağmur duası, oyunlar, mevsimlere göre dönemlerin isimlendirilmesi, hıdırellez, kandiller, Ramazan, Kurban bayramı, sünnetler, doğumlar, düğünler, ölümler, loğusa, ilaçlar, son söz.

Fotoğraf bölümünde aile fotoğraflarının yanı sıra, gündelik hayat, etnografya, mimari, tandır-örtme, sarnıç, pekmez kaynatma, meyveler, üzüm, kayısı, biber, ağaç türler, erikler, armut, elma çeşitleri, ayva, dut, kiraz, vişne, iğde, döngel, fındık gibi meyve ağaçları, çeşitli otlar, sebzeler, çiçekler-güller, hayvanlar yer almaktadır.

Dünyanın en güzel yeri Meram'ın temel sorunu koruma sorunudur. Sit alanı ilan edilen alanlar daraltılmakta, konut yapılacak alanlar küçültülmekte ve Meram yeşili, mimarisi, çi-

çeği, böceği ile yok olmaktadır. İnsanlar ağaçları kesiyorlar, yeni bitkiler dikeyiyorlar, sincapların yaşayacağı pelit kalmadı. Meram'ın geçmiş günlerindeki gibi korunmalı, yeni yapılarda bağ evlerine uygun şekilde tasarlanmalı, apartmanlaşmaya gidilmemelidir. En önemlisi de Meram bağ kültürü yaşatılmalıdır.

Saime Yardımcı Hanımefendi, 16 Mart 2013, saat 14.00 da, Konya İl Halk Kütüphanesi'nde, Türkiye Yazarlar Birliği Konya Şubesi'nin düzenlediği konferansta kitaptaki konuları tekrar ele almış, bağ yemeklerinden örnekler vermiştir. Ayrıca Meram'ın korunması için yetkilileri göreve çağırmış, yazarlardan yardım istemiştir.

75 NUMARALI KONYA ŞER'İYE SİCİLİNE GÖRE 1837 - 1839 YILLARI ARASINDA KONYA'DA AİLE

Aile toplumun temel taşı olması nedeniyle tarihin her döneminde önemini korumuştur. Osmanlı toplumu da aileye büyük önem vermiştir. Hayat aileye göre düzenlenmiş, ailenin her türlü meselesi önemli görülmüştür. Şüphesiz ki şer'îye sicillerinin ve özellikle tereke kayıtlarının bilgi verdiği en önemli konulardan birisi ailenin yapısıdır. Bu konu başlığı altında Hicrî 1253- 55 / Miladî 1837 - 1839 yılları arasında Konya aile yapısının nasıl olduğu, evlilikte kadına ödenen mehir miktarları, erkekler arasında poligaminin (çok eşlilik) yaygınlık derecesi, çocuk sayısı gibi konulara 355 tereke kaydından oluşan 75 numaralı Konya Şer'îye sicili kaynak gösterilerek açıklık getirmeye çalışılmıştır.

Aile, bir toplumu oluşturan temel taşlardan biri olduğu gibi, sosyal hayatın da ilk şekillendiği yerdir. Bu nedenle sağlıklı ailelerin çoğunlukta olduğu toplumların, sosyal yapıları da mükemmel olmaktadır. O yüzden aile içindeki hayatın, bireyler üzerindeki olumlu etkilerini artırabilmek önemli bir husustur. Nitekim toplum, bunu temin edebilmek amacıyla birçok kural ve yaptırım geliştirmiştir. Akrabalık ilişkisi ile birbirine bağlı fertlerin bir araya getirdikleri topluluğa aile denir.

Aileyi oluşturan ya da oluşumuna ilk adımı atan erkek ve kızın meşru anlamda aileyi oluşturmaları için evliliği gerçekleştirmeleri gerekmektedir. Evlilik ben kavramından biz kavramına ve de bir üst kurum olan aile kurumunun oluşumuna atılan ilk adımdır. Sözleşme şeklinde bir durum arz etse

de beraber yaşamak ve çocuk sahibi olup, yetiştirmek şeklinde bir birlikteliği ortaya koymaktadır.

Osmanlı toplumunda küçük şehirlerde ve kırsal kesimlerde büyük aile tipi görülmektedir. Buralarda çekirdek aile, yaşamın sürdürülmesi için uygun değildi. Ailede geçimin sağlanması, iş bölümünün yapılması ve kültürel mirasın aktarılması gibi sebeplerden dolayı büyük aile gerekiyordu. Ancak İstanbul, İzmir gibi büyük şehirlerde ve liman kentlerinde çekirdek aile, yaşam koşulları nedeniyle daha uygundu⁽¹⁾.

1.MEHİR

İslâm Hukukunda koca, evlenmenin akdi anında veya devamı sırasında bazen de sona ermesi halinde kariya muayyen bir mal veya para gibi ticari değeri olan bir şey vermek zorundadır. Buna Arapça "mehir" ya da "sadak" adı verilir. Resul-i Ekrem'in (sav) hadislerinde kadına mehir verilmesi gereğinden bahsedilmektedir⁽²⁾. Konya Şer'îye sicil kayıtlarındaki boşanma davalarından ya da tereke kayıtlarından evlilik sırasında erkeklerin eşlerine değişik miktarda mehir verdikleri ortaya çıkmaktadır. Mehr-i Muaccel; erkeğin nikah sırasında peşin olarak vermesi kararlaştırılan mehir hakkında kullanılır. Mehr-i Müeccel ise erkeğin kadına peşin olmayarak sonra vermeyi vaat ettiği mehirdir. Ölüm ve boşanma mehr-i müecceli, mehr-i muaccel kılar. Mehrin

(1) İlber Ortaylı, Osmanlı Toplumunda Aile, II. Baskı, 2001, s.45.

(2) Halil Cin; İslâm ve Osmanlı Hukukunda Evlenme, Konya 1988, s.210-211.

belirli bir miktarı bulunmamaktadır. Ancak Hanefi mezhebine göre asgari mehir miktarı on dirhemdir⁽³⁾.

İslâm'da eşler arasında mal ve mülk edinme ayrımı ilkesi bulunduğundan dolayı evlenen kadının mehrini, kocasının, velisinin veya bir başkasının harcaması veya kullanması söz konusu değildir. Mehrin tasarruf hakkı sadece kadına aittir⁽⁴⁾. Mehir kocanın ölümü veya ailenin parçalanması durumunda kadının belirli bir süre yaşamını sağladığı gibi, mehrinden vazgeçerek kocasından boşanmayı sağlamayı kolaylaştırma şeklinde önemli bir rolü vardır. 75 Numaralı Konya Şer'îye Sicilinde 208 mehir miktarına ulaşılmıştır. En yüksek mehir miktarı Fahrurnisa mahallesinde Mehmet bin Ahmet'in eşi Fatma binti Hasan'a vereceği 14 Kasım 1837 tarihli terekedeki 301 kuruşluk mehir miktarıdır. En düşük mehir miktarı ise Zincirlikuyu Mahallesi'nde Mustafa bin İsmail'in Havva binti Hacı Mehmet'e vereceği 18 Temmuz 1838 tarihli terekedeki 5 kuruşluk mehir miktarıdır. Bu iki örnek dışında mehir miktarlarının genelde birbirine yakın olduğu görülmektedir. Fakat bu mehir miktarlarının kadın evlenirken kocası tarafından mı, yoksa onun ölümünden sonra kadı tarafından mı tayin edildiği tespit edilememektedir. Ayrıca sicile göre Konya'da el-hac, es-seyyid, gibi unvanları taşıyan efendi ve eşraf ile sıradan insanların eşlerine verdikleri mehir miktarları arasında büyük farklar olmadığı görülmektedir⁽⁵⁾.

Örneğin; sicilde 19. sayfa 54. hükmünde yer alan terekede Zenburi mahallesinde vefat eden Hacı Abdullah Efendi bin Mehmed'in verâseti zevcesi Havva binti Mustafa'ya ödemesi gereken mehir miktarı 30 kuruş olarak belirlenirken, 21. sayfa 57. hükümde Konya'da Kurbucedid mahallesinde

vefat eden Nalebend Abdulkadir Beyin verâseti zevcesi Şerife binti Ali'ye ödemesi gereken mehir miktarı gene 30 kuruş olarak belirlenmiştir.

Tereke kayıtlarında mehir belirtirken, ya sadece mehir olarak geçmiş, ya da "mehr-i mü'eccel" olarak ifade edilmiştir. Bir belgede "mehr-i muacel" ifadesiyle karşılaşılmıştır⁽⁶⁾.

2. ÇOK EVLİLİK

İslâm'da aile esas itibarıyla tek evlilik üzerine kurulmuştur. Fakat belirli durumlarda kocanın dörde kadar evlenmesine müsaade edilmiştir. Ancak bu emir değil belirli şartlarda başvurulmuş bir ruhsat olduğu unutulmamalıdır. Böyle bir evliliğe izin veren Nisa süresinin üçüncü ayetinin devamında "...şayet adaleti gözetmekten korkarsanız o zaman bir tane ile veya cariyeyle yetinin, doğru yoldan ayrılmamak için bu daha elverişlidir⁽⁷⁾." buyrulurken tek eşlilik teşvik edilmiştir.

Uygulamada Müslüman toplumların tek eşliliği tercih ettiği bazı zengin kimselerin çok eşliliğe belli ölçüde başvurdukları görülmektedir. Örneğin; Kurbucedid mahallesinde vefat eden Hacı Mustafa bin Hasan'ın üç eşi olduğunu ve mal varlığının vasatın üstünde olduğunu görüyoruz. Tereke-

(3) Ömer Nasuhi Bilmen, Hukuk-ı İslâmiye ve Istılahat-ı Fıkhiyye Kamusu, C.II., tarihsiz, s.116.

(4) Ziya Kazıcı, Osmanlı'da Toplum Yapısı, İstanbul 2003, s.194.

(5) K.Ş.S.75-4/9, K.Ş.S.75-13/29.

(6) K.Ş.S 75/59-151.

(7) A.Fikri Yavuz, Kur'an-ı Kerim ve İzahlı Meâli Âlisi, 7. baskı, İstanbul, 1978, s.78.

sinde Kurbucedid mahallesinde bir ev Kovanağı ve Parsana'da tarlalar, yeri belirtilmemiş bahçe ve bağ oldukça fazla ev eşyası ve hayvanların bulunması zengin bir kişi olduğunu ortaya çıkarıyor. Ayrıca harcanmak üzere toplam mirasından 500 kuruşluk vasiyet ayrılmış olması ve toplam mal varlığının 16.580 kuruş olarak hesaplanması çok eşlilik ile zenginliğin doğru orantılı olduğunu bize göstermektedir.

İncelediğimiz sicil defterinde çok eşliliğe dair belge sayısının çok az olduğu görülmüştür. İki eşe sahip yedi örnek bulunurken üç eşe sahip iki kayıt yer almaktadır. Üçten fazla eşe sahip bir aile örneği bulunmamaktadır.

75 Numaralı Konya Şer'îye Sicilinde Çok Eşli Olanların İsimleri ve Mahalleleri

Mahallesi	Adı	Eş Sayısı	Belge No
-	Elhac Yasin Ağa ibn-i Seyyid	2	135/326
Bordabaşı	Hacı Haşim bin Mustafa	2	5/10
Kerimdede	Hüseyin bin Ahmet	2	143/341
Kurbucedid	Hacı Mustafa bin Hasan	3	24/64
Kuzgunkavak	Eşrefoğlu Mehmet bin Hüseyin	3	47/123
Kürkçü	Mustafa bin Hüseyin	2	124/305
Şems	Hüseyin bin Ömer	2	149/353
Şeyh Ahmet	Mustafa bin Mehmet	2	140/335
Zincirlikuyu	Ahmet bin Mustafa	2	98/242

3. ÇOCUK SAYISI

75 numaralı Konya Şer'îye sicilinde 1837 – 1839 yılları arasında 289 Konyalı ailenin çocuk sayısına ulaşılmıştır. Toplam çocuk sayısı ise 661

bulunmuştur. 15 ailenin çocuksuz olduğu görülmüştür. 46 ailenin yalnız erkek çocuğu varken, 53 ailenin yalnız kız çocuğu vardır. 140 ailenin de hem kız hem erkek çocuğu bulunmaktadır. En çok yedi çocuklu aile görülürken en az bir çocuklu ve çocuksuz aileye de rastlanılmıştır.

75 Numaralı Şer'îye Siciline Göre Çocuk Cetveli

Çocuk Sayısı Durumu	Tereke Sayısı	Çocuk Sayısı
1 Çocuk	99	99
2 Çocuk	72	144
3 Çocuk	41	123
4 Çocuk	32	128
5 Çocuk	17	85
6 Çocuk	9	54
7 Çocuk	4	28
Hiç Çocuğu Olmayan	15	-
Toplam	289	661
Hane Başına Düşen Ortalama Çocuk Sayısı		2,28

4. İSİMLER

Çocuk isimleri de ailenin tercihlerini, değer yargılarını ve hayat felsefesini anlamada bize önemli ipuçları sunabilmektedir. Konya halkının çocuklara isim koymada şüphesiz örf ve inançların tesirini ilk sırada belirtmemiz gerekecektir.

75 Numaralı Konya Şer'îye sicilinde 46 adet kadın ismine 76 adet erkek ismine rastlanılmıştır. Hacıye, Ebrumah, Rayiha, Atike, Ubeyd, Veliyyüddin, Bedel, Murtaza gibi günümüzde Konya'da yaygın olarak kullanılmayan isimlerin yanında Emine, Hatice, Fatıma, Ayşe, Ümmü Gülsüm, Rukiye, Ali, Hasan, Hüseyin gibi Hz. Peygamber'in (sav) ailesine mensup isimlerin yanı sıra Süleyman, İsa, Musa, Davut, Yusuf, Yahya gibi peygamber isimlerine, Muharrem, Şaban, Ramazan, Recep gibi mübarek ay isimleri ile karşılaşmıştır.